

A Békés Megyei Könyvtár Elektronikus Könyvtárának kialakítása

Előadók:

Toldi Klára

Vincze Andrea

Előzmények 1997-2002

- | **A nemzetközi könyvtári trendek hatására a hazai könyvtárügyben is megjelenik az informatika és a tartalomszolgáltatás fejlesztése**
- | **2002 NKÖM digitalizálási pályázat: Békés című folyóirat pdf formátumban, az OSZK Mikrofilmtárával készítettük**
 - folyóirat-védelem
 - szöveges keresésre alkalmatlan

Előzmények 2003-2007

- I **Könyvtárügy stratégiai céljai között a megyei könyvtárak helyismereti állományának digitalizálása**
- I **A digitalizálás költségei:**
 - Gallica projekt állami támogatás biztosítása 10 éven keresztül
 - hazai viszonylatban: több pályázatot is kiírtak, mi két alkalommal részesültünk támogatásban
 - a tárgyi feltételek megteremtésére fordítottuk: megfelelő eszközök és szoftverek beszerzése

Tartalmi sajátosságok

1. Digitalizálási koncepciónk 2003-2007.

Célunk:

- | elsősorban helyismereti dokumentumok digitalizálását vállaltuk, biztosítva a dokumentum és tartalmának visszakereshetőségét
- | új szolgáltatást hoztunk létre
- | állományvédelem megoldása
- | szabványos megjelenítés ISO 8879 (SGML) szabvány előírásai, egységes technológia alkalmazása
- | szerzői jog kérdése
- | digitalizálandó dokumentumok: helyismereti monográfiák, helyismereti időszaki kiadványok, helyismereti mikrofilmek, értékes, kuriózumnak számító művek
- | információs-kommunikációs technológia fejlődése

Tartalmi sajátosságok

2. Digitalizálási elveink

- Házi szabályzatban rögzítettük
- Tájékozódunk más intézmények digitalizálási gyakorlatáról
- Lényeges szempontunk: első, eredeti kiadású dokumentumokat digitalizálunk
- Szabványos formában történik a digitalizált dokumentumok feldolgozása, metaadatokkal ellátása (XML)
- Egységes szerkezet kialakítása: ugyanazokat a szoftverek alkalmazzuk különböző típusú dokumentumok digitalizálása esetén
- Könyvek: oldal alapú feldolgozás
- Folyóiratok: cikk alapú feldolgozás

Digitizálási projektünk (24. óra)

- I **IHM-ITP-8 pályázat elnyerésével projekt létrehozása**
- I **A digitalizálás értelmezése:**
 - az eredetivel tartalmilag megegyező dokumentumok létrehozása, melyek az Interneten is elérhetőek,
 - a teljes szövegű keresés biztosítása

Digitalizálási projektünk (24. óra)

I A projekt teljesítése:

- Haan Lajos: Békésvármegye hajdana 1870-ben megjelent 636 oldalas 2 kötetes könyv, melynek 2. kötete latin nyelvű okmánytár
- A könyvdigitalizálás kritikus pontjai

Nadányi János. Született Kőrös Ladányban 1640 körül. Atyja volt Mihály, ki 1659. eszt. mint Barcsai Ákos hive lefejeztetett. János a papi pályára adván magát, miután a külföldi egyetemeken, nevezetesen Leidenben tanulmányait befejezte, először nagyenyedi tanárrá, azután nagybajomi lelkésszé lett. Mint ilyen meghalt 1770. eszt. táján.

Digitalizálási projektünk (24. óra)

Szent András.

Magyar falu, fekszik Szarvashoz egy órányira, az egyesült hármás Kőrös mellett, mely a falut félhold formában körül folyja.

*) Sz, András mellett van Hék puszta. Ugy látszik, hogy csak Fehér György vagy annak valamely másolója írta azt le az ezredetiből hibásan Heemnek.

Digitalizálási projektünk (24. óra)

impensis, duas curias nobilitares in possessione Kamwth in Comitatu de Bekes exist. habitas, que nobilium Gregorii de Warsan et Demetrii Nagh de dicta Kamwth prefuissent, sed ex eo quod ydem Gregorius et Demetrius hoc superiori anno, quo rustici et populares

Békésmegye tisztikara előtt Simay Ferencz és Gáspár Tarcsa, Edeles, Szarvas, Fás, Káka és Félhalom birtokaikra nézve barátságos egyességre lépnek.
Kamut. 1533.

Digitalizálási projektünk (24. óra)

fassus est in hunc modum : quod cum nobilis Franciscus de Sima possessiones Tarsa, Edeles, Szarvas, Faas, Kaaka in Cottu de Békés existentes habitas, quae ad eum iusto iure et titulo pertinerent, iure mediante aquiren. obtinere et adipisci in suamque iurisdictionem detorquere niteretur, proborum virorum compositione et ordinatione in talem devenissent concordiae rationem: quod iam praefatus Franciscus Simai, quamdiu in humanis ageret, pro iam dictis portio-

Digitizálási projektünk (24. óra)

I A projekt teljesítése:

- Békésmegyei Közlöny 1874-1876. mikrofilmen levő folyóirat digitalizálása
- Első évben heti 1, további években heti 2 szám jelent meg, összterjedelem 1035 oldal. 3414 cikk
- Mikrofilm-digitalizálás kritikus pontok

Digitalizálási projektünk (24. óra)

Digitalizálási projektünk (24. óra)

Digitalizálási projektünk (24. óra)

A digitalizálás folyamata

- I **Eszközök beszerzése:** file-szerver a nagyméretű kép- és munkaállományok tárolására, mikrofilmszkenner, munkaállomások
- I **Munkafolyamatok:** szkennelés, karakterfelismertetés, korrektúrázás, képek retusálása, xml formátum létrehozása.

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

A kialakításnál döntő szerepet játszottak

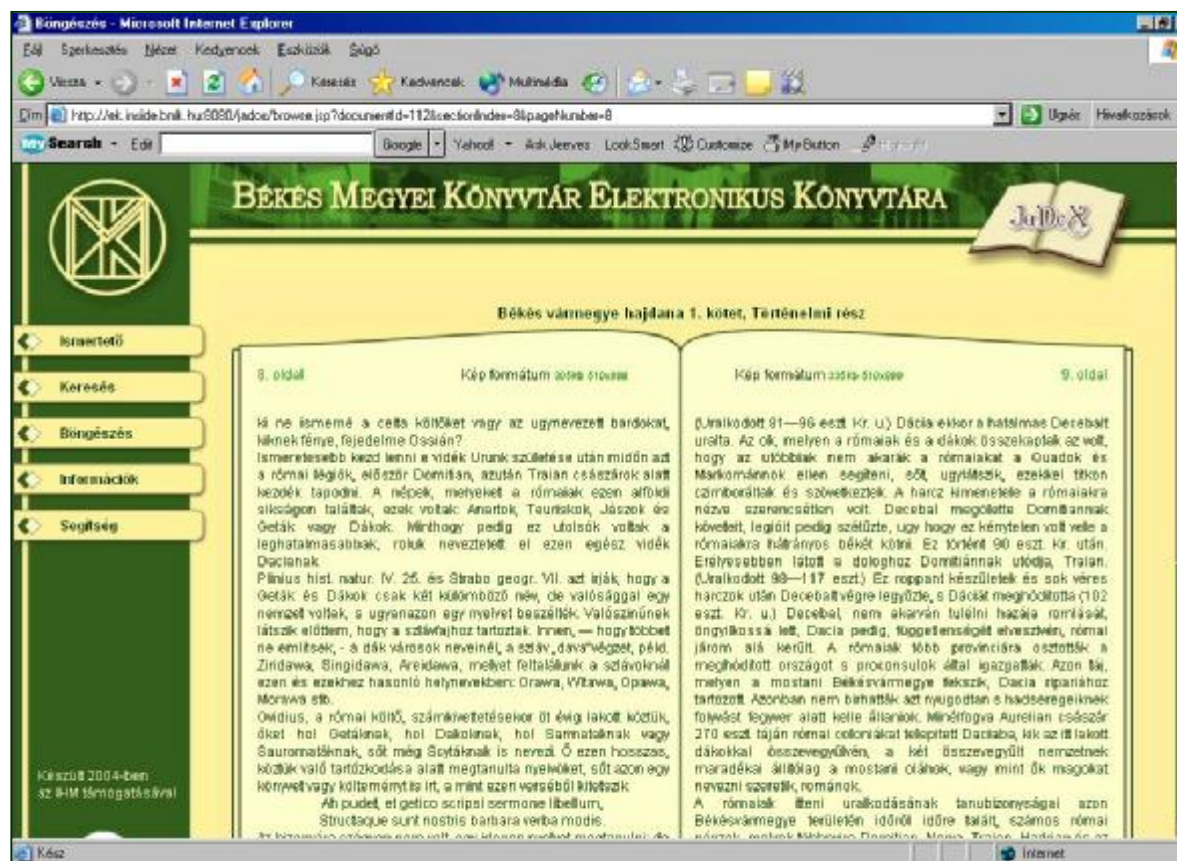
- pályázati feltételek
 - | szöveges visszakereshetőség
 - | közzététel az interneten
- tapasztalatcsere
- INKA tanfolyamok
- munkák megkezdésekor nem készült még el az eleMEK

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

- I **Szakértők bevonása – IKRON Kft**
- I **File- és webszerver beszerzése**
(IBM xSeries205 P4/2,66 szerver SATA HDDD-vel, IBM xSeries205 P4/2,8 SCSI HDD-vel)
- I **Szoftverek:**
 - **Linux (Debian)**
 - **JaDoX** – nyílt szabványokon alapuló, platform-független dokumentumkezelő rendszer
 - **PostgreSQL adatbáziskezelő**
 - **Monguz** – nyílt szabványokon alapuló platform- független keretrendszer

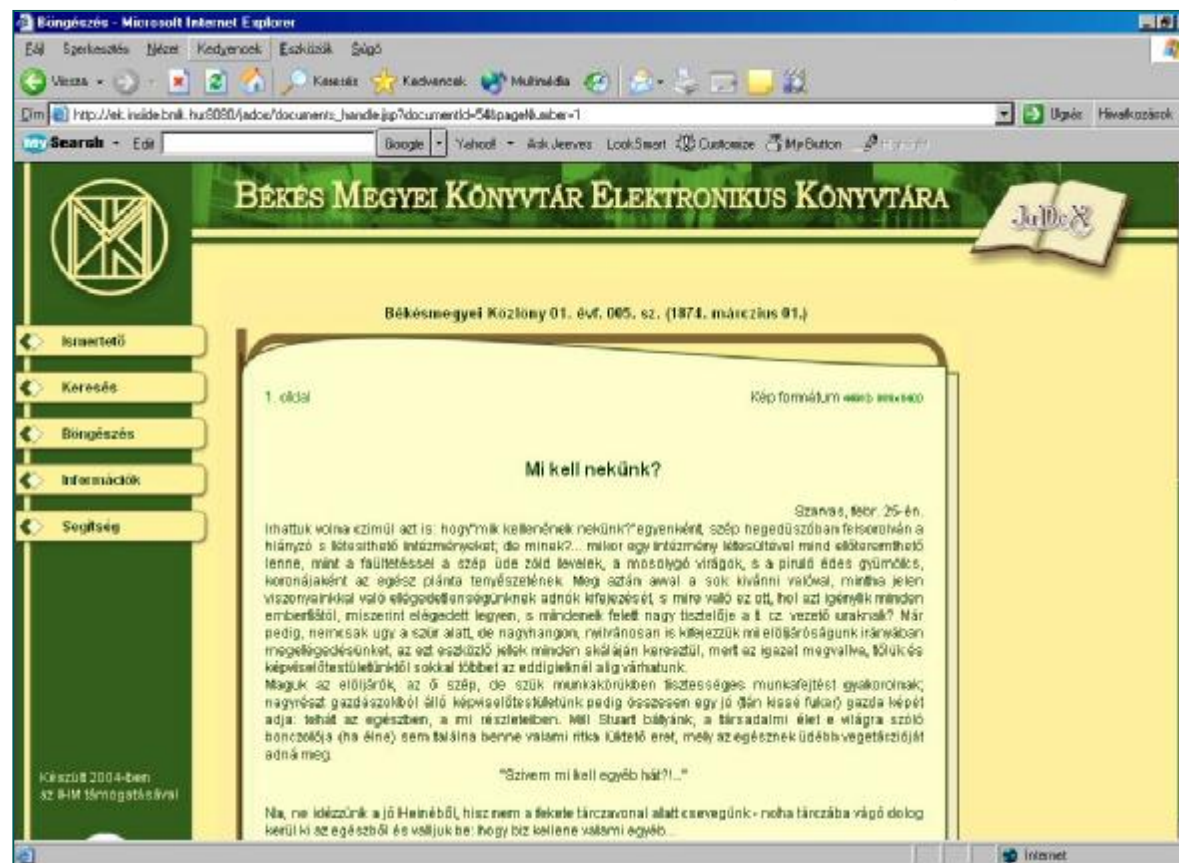
Elektronikus könyvtárunk kialakítása

I Könyvek esetében oldalalapu feldolgozás és megjelenítés

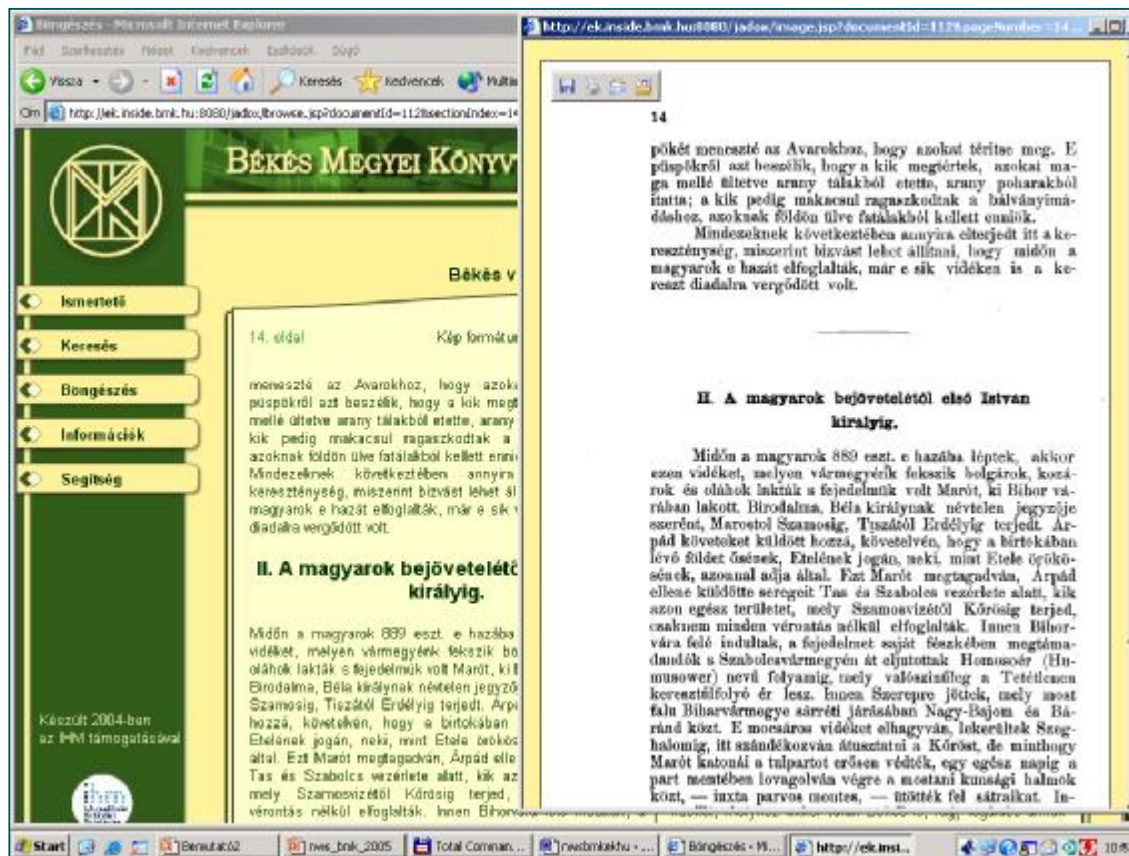
Elektronikus könyvtárunk kialakítása

I Folyóiratok esetén cikk-oldal alapú feldolgozás és megjelenítés

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

I Szöveges megjelenítés mellett képi megjelenítés

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

I Hozzáférési igény az elektronikus dokumentum többféle formátumához

- **PDF** - nyomtatás
- **TXT** - valamennyi szövegszerkesztő és karakter felolvasó program ismeri és kezeli (vakos felülethez)
- **Jelenleg - XML és JPG formátum** (folyóírat nagyobb felbontás)

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

A felhasználó lekérdezési lehetőségei a web-es felületen

I Böngészés

- dokumentum csoportok
- Dokumentumok
 - I Tartalomjegyzék

I Keresés

- Megadott dokumentum csoporton, dokumentumon belül
- Kereső kifejezés - Logikai „és / vagy” kapcsolatok

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

- I **Régies névalakok problémája** – találati valószínűség csökkenése
- I **Lehetséges megoldás** – index építése

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

Elektronikus könyvtár

- Új szolgáltatás – folyamatos munka
- Nem látványos munka
- **Segítséget jelent**
 - | könyvtárosoknak – tájékoztatási munkában
 - | kutatóknak
 - | diákoknak
 - | érdeklődőknek

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

**A BMK Elektronikus Könyvtárának elérhetősége:
<http://ek.bmk.hu>**

Elektronikus könyvtárunk kialakítása

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!

Toldi Klára – e-mail: toldik@bmk.hu

Vincze Andrea – e-mail: vandi@bmk.hu